

Rapport Nr. 0489

Nota

Landschappelijk bodemonderzoek en
proefsleuvenonderzoek

Onze-Lieve-Vrouw-Waver, Molenstraat 125
Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies	2
2.1	Aanleiding vooronderzoek	2
2.2	Resultaten archeologisch vooronderzoek	2
2.3	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	5
3	Lijst met figuren	6

1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2019-331
Projectcode Onroerend Erfgoed		2020F163 (Landschappelijk bodemonderzoek) 2020K158 (Proefsleuvenonderzoek)
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Sint-Katelijne-Waver
	Deelgemeente	Onze-Lieve-Vrouw-Waver
	Straat	Molenstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Sint-Katelijne-Waver
	Afdeling	3, OLV-Waver
	Sectie	B
	Percelen	413E, 413M
Coördinaten	Noordoost	X: 165811,381716 Y: 194990,694890
	Noordwest	X: 165699,984564 Y: 194970, 319671
	Zuidoost	X: 165796,878816 Y: 194933,201250
	Zuidwest	X: 165691,387481 Y: 194913,691396
Oppervlakte plangebied		6.019 m ²
Oppervlakte bodemingreep		5.825 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 Gemotiveerd advies

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een verkaveling langsheen de Molenstraat in Onze-Lieve-Vrouw-Waver. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten archeologisch vooronderzoek

Landschappelijke boringen hebben uitgewezen dat een archeologisch niveau zich bevindt op een diepte van 60 à 75 cm beneden het maaiveld. De geplande werken hebben een bodemingreep tot tenminste op dat niveau. Hierdoor wordt een eventueel archeologisch niveau vrijwel zeker vergraven. Eventuele archeologische waarden zullen hierdoor onvoldoende beschermt zijn voor in situ bewaring. Volgens bovenstaande kan gesteld worden dat er niet voldoende informatie aanwezig is over de eventuele aan- of afwezigheid van archeologische sites. Er is wel voldoende informatie aanwezig om te beoordelen dat eventuele archeologische sites verstoord worden door de geplande werkzaamheden. Hierdoor drong een proefsleuvenonderzoek zich op.

Tijdens de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek werd er in totaal 726 m² onderzocht door middel van het proefsleuvenonderzoek, waarvan 37 m² in kijkvensters. Dit komt overeen met 12,5 % van de totale oppervlakte van het plangebied.

Landschappelijk gezien bevindt de omgeving rondom het projectgebied zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen II (DHM II) tussen +18 en +21 m TAW. Ten oosten en ten westen van het plangebied loopt een vallei waar verschillende waterlopen zich situeren. Ten zuiden situeert zich een hoger gelegen gebied. Het plangebied ligt hierbij net op de overgang tussen het lager en hoger gelegen gebied. Ca. 300 m ten oosten van het plangebied stroomt de Zuteweybeek. De afwatering gebeurt mogelijk via deze waterloop.¹ Op microschaal bekeken ligt het plangebied op een hoogte van +18,8 m TAW à +20 m TAW. Er zijn geen grote reliëfverschillen in het plangebied aanwezig, echter heeft het terrein wel een lichte natuurlijke helling van noordoost naar zuidwest. Dit beeld is ook zichtbaar in de gemeten vlakhoogtes, die zicht situeren tussen +18 m TAW en +19,2 m TAW. Het aangelegde archeologisch vlak ligt gemiddeld rond de 75 à 80 cm-mv in het noordoosten en rond de 50 à 60 cm-mv in het zuidwesten.

Profiel P3001 heeft bovenaan een bruingrijze Ap-horizont die zich bevindt tot op een diepte van 20 cm-mv. Tussen ca. 20 en 40 cm-mv bevindt zich een grijze A-horizont met hier en daar lichtbeige vlekken in. Onderaan zijn er zeer onregelmatige vlekken door bioturbatie zichtbaar. Deze dringen door in de nog beperkt bewaarde roestkleurige B-horizont met ijzerconcreties, gesitueerd tussen ca. 40 à 55 cm-mv. Op 55 cm-mv bevindt zich de geeloranje moederbodem in grof zand (C-horizont). Deze B-horizont werd lokaal aangetroffen in het zuidwesten van het plangebied, echter elders is er in de meeste gevallen sprake van een AC-profiel met een dikke antropogene A-horizont. Richting het noordoosten is de C-horizont natter en bestaat deze uit lichtgeel – lichtgroen kleiig zand of zeer zandige klei.

¹ VERRIJCKT, J. & VAN RAVESTYN, A. 2019

Ter hoogte van de centrale bouwzone uit het tweede of derde kwart van 20ste eeuw werd een gereduceerde donkerblauwe bodem aangetroffen met sporen van verontreiniging (vrijkomen van een sterke mazoutgeur of dergelijke). Daarin bevonden zich ook zones met grote hoeveelheden bouwpuin.

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem zijn antropogene sporen aangetroffen die terug te brengen zijn tot de afwatering, interne indeling van de percelen en de bouw -en afbraakfasen van de 20ste-eeuwse bewoning centraal in het plangebied. De verstoringen zijn vooral centraal in het plangebied van grote omvang.

In totaal zijn er vijf spoornummers uitgedeeld, daarvan bleek één spoor natuurlijk en één recent. De overige drie betreffen greppels of een slootvulling. De slootvulling S1001 is wellicht een voorloper van de huidige gracht die het plangebied begrensd. Tevens bevond zich hier op de Atlas der Buurtwegen ook een perceelgreppel. Greppels S1002 en S1003 komen niet overeen met een perceelgrens in het verleden, waardoor het ook om een vorm van interne indeling of afwatering kan gaan. Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen in bovengenoemde greppels en slootvulling, buiten wat baksteen, echter doen hun donkere vulling, die sterk lijkt op de oudste ploeglagen (Ap-horizonten), vermoeden dat ze in de post-middeleeuwse tot sub-recente periode geplaatst kunnen worden.

Er werden zowel bij de aanleg van de vlakken, registratie van de profielen en sporen geen vondsten aangetroffen. Er werden eveneens geen sporen aangetroffen waarbij vullingen aanwezig waren die relevant zijn voor staalname. Natuurwetenschappelijk onderzoek en conservatie zijn hierdoor niet nodig.

Op basis van het bureauonderzoek werd er een archeologische verwachting op sites uit de steentijd, metaaltijden, Romeinse periode, middeleeuwen, nieuwe en nieuwste tijd toegeschreven aan het plangebied. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek en het proefsleuvenonderzoek zijn er echter geen sporen en/of vondsten aangetroffen die wijzen op archeologische sites, met uitzondering van enkele structuren voor indeling van percelen en afwatering uit de nieuwe tijd of sub-recente periode. Vermoedelijk is er binnen de contouren van het plangebied geen archeologische site aanwezig geweest. Mogelijk zijn archeologische sites op de iets hoger gelegen zones ten westen en ten zuiden van het plangebied terug te vinden. Een andere verklaring kan zijn dat het terrein al voor een groot deel vergraven werd in (sub-)recente perioden.

Het proefsleuvenonderzoek te Onze-Lieve-Vrouw-Waver, Molenstraat leverde met uitzondering van twee greppels en slootvulling uit de nieuwe tijd of sub-recente periode, geen archeologische relevante sporen op. Hierdoor is er geen kenniswinst te behalen en is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Figuur 1: Synthesepan

2.3 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Molenstraat 125 in Onze-Lieve-Vrouw-Waver leverde met uitzondering van enkele perceel -of afwateringgreppels geen archeologische relevante sporen op. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er binnen de contouren van het plangebied geen waardevolle archeologische site aanwezig is. Aangezien er geen waardevolle archeologische site aanwezig is, is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om het terrein vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 Lijst met figuren

Figuur 1: Syntheseplan	4
------------------------------	---